

ЯРОСЛАВ ШПАРИК. МЕДИЦИНА У СВЯТОМУ ПИСЬМІ. – ЛЬВІВ: ТЗОВ «ВФ «АФІША», 2018.- 472 СТ., 367 ІЛ.

У видавництві «Афіша» в 2018 році вийшла в світ унікальна книга, в якій автор розглянув медичні аспекти Святого Письма в галузях загальних питань охорони здоров'я, здоров'я жінки і репродуктології, інфекційних хвороб, дерматології, неврології, психіатрії, офтальмології та інших. Її автор - лікар, науковець Ярослав Шпарик, к.мед.н., доцент, завідувач відділення хіміотерапії Львівського онкологічного центру, який своєю професійною, громадською та публіцистичною діяльністю заслужив позицію інтелектуального лідера сучасної української медицини.

Медицина – це неосяжний світ і успіх в ній – це набагато складніше, ніж попередження хвороби, успішно пролікований пацієнт чи вдало виконана маніпуляція або операція. Лікар – це широкий світогляд, це життєві орієнтири на співчуття, емпатію та повагу до пацієнтів, субординацію та колегіальність, морально-етичну відповідальність та здатність творити добро для блага пацієнта і суспільства загалом. Автор дійсно відповідає цим високим орієнтирам, бо широке коло зацікавлення доктора Шпарика виходять за межі фахової медицини: він – знавець мистецтва, поціновувач музики, дослідник філософських і біоетичних медичних проблем.

Окрім високофахових медичних публікацій, до пера Ярослава Шпарика належить низка науково-популярних видань, які він розпочав творити ще на початку своєї лікарської кар'єри (опубліковані статті у часописах «Химия и жизнь», «Наука і суспільство», «Спутник Дайджест» та ін.) і успішно продовжує до теперішнього часу (книга «Рак: Переможці і жертви», 2008).

Поява монографії «Медицина у Святому Письмі» (2018) розширила інтелектуальну іпостась автора, адже висвітлити тему медицини у Святому Письмі – завдання не ординарне. Окрім досконалого знання Книги Книг (в тексті монографії використано понад 600 цитат з неї), автор демонструє енциклопедичні медичні знання, застосовує для кожної нозології ідентифікацію за 10-м переглядом Міжнародного класифікатора хвороб, яким користуються сучасні лікарі, вільне володіння світовою літературою медичного та науково-популярного характеру, присвяченої Біблії, її окремим частинам або постатям, про що свідчить велика кількість опрацьованих англійських джерел, присвячених висвітленню медичних проблем у Святому Письмі.

Основна увага у рецензованому виданні зосереджена на трактуванні питань збереження здоров'я, зцілення і лікарської діяльності через призму духовного начала існування людства, пізнання Бога, передаючи Його волю та велич. Ця книга про людські почуття і стосунки, про радість і складність людського буття, які існують стільки, скільки існує сама людина. Сучасний медичний науковий світ, який оперує фундаментальними знаннями про природу існування людини і клінічними знаннями про хвороби та недуги зіставлений з біблійними текстами задля обговорення морально-етичних проблем, що змінюють засади існування людства. У книзі представлено також опис біблійних епонімів в медицині, перелік чудес зцілення, здійснених Ісусом Христом і апостолами, генеалогічне дерево Авраама та сучасне трактування генезу хвороб за новітніми «omics» технологіями, включно з генетикою, молекулярною біологією і лабораторною діагностикою.

Книгу Я. Шпарика «Медицина у Святому Письмі» можна читати в кожному зручному для читача порядку, або керуючись запропонованим автором, або за темами, що цікавлять щонайбільше, оскільки це не завадить сприйняттю її змісту. Родзинкою цього вартісного дослі-

дження стало доповнення тексту епіграфами, для яких використано мудрі неповторні рядки безсмертних талантів України: Тараса Шевченка, Івана Котляревського, Івана Франко, Лесі Українки, Митрополита Іларіона (Івана Огієнка), Ліни Костенко, Дмитра Павличка, Василя Герасим'юка; світу: Аліг'єрі Данте, Райнер Марії Рільке, Вільяма Карлоса Вільямса, Анни Ахматової, або словами арій з музичних творів на біблійні теми.

Запропонований дизайн книги, а для ілюстрацій використано 367 кольорових світлин живопису всесвітньовідомих художників біблійної тематики і карти з Біблії, що створює особливу візуально-вербальну єдність розуміння контенту рецензованої книжки, покращує виклад фактів, представлених у Першоджерелах.

Підготовані додатки, що представляють біблійну хронологію, використані посилання на текст Святого Письма у Старому і Новому Завітах, апокрифи, генеалогічне дерево Авраама є цікавими і доречними і свідчать про кропітку працю автора у підготовці видання.

Складність і красу людського буття, яке вивчає медицина, найкраще характеризує безсмертний вираз Івана Огієнка: «Найбільший Божий твір – Людина», які автор обрав епіграфом для інтерпретування зображень біблійних персонажів Мікеланджело. Саме ці слова найбільш влучно підтверджують тісний зв'язок між духовними і матеріальними аспектами тілесної, ментальної і емоційної площин людини, які не дивлячись на стрімкий прогрес науки все ще залишається «*terra incognita*», підтверджуючи право на існування ефекту (комплексу, синдрому чи феномену) Лазаря, які автор має нагоду спостерігати у своїй клінічній роботі.

Український читач отримав унікальну нагоду, адже аналогічних вітчизняних книжок у доступній нам літературі не вдалось відшукати. Ярослав Шпарик першим зробив спробу відкрити українському читачу цікавий і великий світ знань, що буде корисний лікарям, науковцям, викладачам медичних вузів, всім, хто цікавиться медициною або займається самоосвітою.

Оксана Заячківська,
д.мед.н., професор,
завідувач кафедри нормальної фізіології

Наталія Володько,
д.мед.н., професор кафедри онкології